

Vihreät De Gröna

Program för riksdagsvalet 2007

Godkänt på delegationsmötet 17.9.2006

Att vara grön är att vara modig, ansvarstagande och rättvis

Den gröna politiken är **modig**. Den erbjuder lösningar på våra svåraste problem: klimatförändringen, den ökande ojämlikheten, och osäkerheten i arbetslivet.

Den gröna politiken är **ansvarstagande**. Den når ut över statsgränserna och sträcker sig över valperioderna. Det gäller att fatta beslut som man med stolthet kan berätta för barnbarnen.

Den gröna politiken är **rättvis**. Den försvarar de svagare i samhället, den skyddar vår miljö och respekterar olikheter mellan människor.

Vi kör deras rättigheter som inte kan göra sin egen röst hörd: de kommande generationerna, naturen, de fattiga i vårt land och i hela världen. Balans mellan natur och människa är det enda som kan garantera en trygg framtid.

Service, bildning och kultur ger livskvalitet

Varje människa är värdefull. Ett civiliserat samhälle respekterar olikheter och värnar alldeles speciellt om sina svagaste. Var och en har rätt till en utkomst som tryggar ett drägligt liv. Ett välfärdssamhälle som är rejält ser till att erbjuda välfungerande service också i den vanliga vardagen. Bildning och kultur är till för alla.

Tillväxtens frukter är till för alla

En del av befolkningen har det ekonomiskt bättre än någonsin. Alla har dock inte fått ta del av tillväxtens frukter. Speciellt illa går det för dem som är beroende av socialskydd för att trygga sin utkomst.

Regeringen har utnyttjat största delen av sin ekonomiska rörelsefrihet till att sänka skatterna för dem som har de högsta inkomsterna. Det har inte blivit något över för inkomstöverförelser. De fattigas antal i Finland har fördubblats under de senaste tio åren. Till halvmiljonen fattiga hör långtidsarbetslösa, pensionärer och studerande, men även människor som har ett arbete.

Barnbidragen, underhållsstödet och den lägsta föräldrapenningen bör höjas

Relativt sett är det fattigdomen bland barnfamiljerna som har ökat mest. Värst utsatta är familjer

med många barn och ensamförsörjarna. I dagens Finland kan redan barn och unga indelas i välbärgade och fattiga, och nästan vart femte barn löper risk att marginaliseras. Finland håller på att bli ett barnens klassamhälle. För att förhindra det här bör stöden till fattiga barnfamiljer snabbt höjas. Dessutom bör olika slag av familjer bemötas rättvist; samkönade par bör garanteras rätt till adoption och äktenskap.

Pensionssystemet bör göras rättvisare

Finländarna blir äldre. Det ses allmänt som en negativ sak, men en åldrande befolkning är också en resurs. Detta förutsatt att pensionärernas grundutkomst är tryggad, och att det finns service till stöd för deras välbefinnande och hälsa. Tidigare ackumulerades ingen pension om man skötte barnen hemma, och kvinnornas lönenivå har varit lägre än männens. Därför är kvinnornas pension i allmänhet bara två tredjedelar av männens. De lägsta pensionerna måste höjas och kvinnornas pensionskydd förbättras.

Vi bör trygga den goda servicen

Skatterna ska inte sänkas på servicens bekostnad. Högklassiga offentliga tjänster är till fördel för alla, men viktiga i synnerhet för de svagare. De mest sårbara i vårt samhälle är de som står utanför arbetslivet: åldringarna, barnen, de sjuka, mentalpatienterna, de gravt handikappade och de långtidsarbetslösa. Istället för återkommande inbesparingar bör vi utveckla tjänster som skulle underlätta tillvaron för dessa människor. Specialstöd från kommunen eller staten är förutsättningen för ett självständigt liv för den handikappade eller en dräglig vardag för den som drabbats av mental ohälsa och är i rehabilitering. Mentalhälsoproblemen ökar oroväckande och är allmänna även bland barn och unga. Mentalhälsoservicen bör garanteras en tillräcklig finansiering.

Att värna om den goda servicen är inte bara en rättvisefråga, utan även ekonomiskt vettigt. Det är billigare att på förhand förhindra att problem uppstår än att åtgärda dem i efterhand. Vi bör i framtiden kunna erbjuda mänsklig och human vård för en allt större grupp åldringar. Genom att satsa på hälsofrämjande motion i förebyggande syfte och genom att möjliggöra åldringars boende i det egna hemmet, till exempel med hjälp av hemvårdsstöd, förbättrar vi människors livskvalitet. Samtidigt sparar vi in på social- och hälsovårdsutgifterna. Genom att trygga hemvårdarnas inkomster och arbetsförmåga minskar vi behovet av dyr vård på anstalt. De åldringar som bor på anstalt bör vårdas av en kunnig och välutbildad vårdpersonal.

Trots att folkhälsan blivit bättre har hälsoskillnaderna mellan de olika folkgrupperna inte minskat. De gröna vill på allvar ta itu med denna utmaning. Centrala utgångspunkter är att åtgärda fattigdom och utslagning, att ingripa tidigt (till exempel genom rådgivning och skolhälsovård) samt att skapa sådana omgivningar som främjar möjligheterna för folk att vårda sin egen fysiska, psykiska och sociala hälsa.

Alla tjänster kan inte prisbeläggas

Huvudansvaret för basservicen ligger hos kommunerna - och så bör det vara även i fortsättningen. Staten får inte lämna kommunerna vind för våg, utan bör garantera en tillräcklig finansiering av välfärdstjänsterna. En stor del av tjänsterna är sådana att de inte kan produktomformas eller

beställas utifrån. Till exempel kan inte bibliotekens service produktomformas till enbart utlåning av böcker; man läser även tidningar på biblioteket, träffar människor, kopplar upp sig på nätet. Allt kan inte prisbeläggas.

I alla kommuner köps tjänster även utifrån. Det bör då finnas kunskap för att på rätt sätt kunna uppskatta vad det lönar sig att köpa och hur - och varifrån. Barnskyddsorganisationerna har till exempel ett överlägset kunnande när det gäller att producera tjänster inom sitt eget område. Kommunerna bör vid konkurrensutsättandet kunna välja om de vill köpa sina tjänster av vinstmaximerande privata firmor eller av allmännyttiga organisationer.

En stor del av kommunernas makt har övergått från fullmäktige till en svåröverblickbar grupp av kommuninterna samarbetsorgan. Ett bättre alternativ vore att överföra beslutsfattandet rörande till exempel hälsovården till organ på landskapsnivå och att välja landskapsfullmäktige genom direkta val. Makten och ansvaret bör gå hand i hand.

Kulturen är en del av basservicen

För de gröna har kulturen ett egenvärde samtidigt som vi ser den som ett medel för folk att skapa sig ett gott liv. Kulturen bör vara en del av vardagen och höra till basservicen - det är vägen till ett kreativt samhälle. Ett levande kulturutbud har blivit en allt viktigare faktor för regional framgång.

Kostnadsfri och högtstående utbildning

Barnets framgång i livet får inte vara beroende av föräldrarnas förmögenhet. Grundutbildningen bör vara kvalitativt högtstående och det mångkulturella bör få komma till uttryck och synas i skolorna. Trivseln i skolorna bör förbättras genom att klasserna görs mindre, genom att öka de praktiska ämnenas och konstämnenas timantal och utbud samt genom att utveckla klubb-, morgon- och eftermiddagsverksamheten. Barnen ska få vara barn, och utbildningen får inte underställas ett kortsiktigt effektivitetstänkande.

Studiestödet bör höjas

Utbildning och färdigheter är Finlands trumfkort i den globala konkurrensen. Studiestödet bör höjas för att de studerande ska kunna koncentrera sig på sin huvuduppgift, på sina studier. Terminsavgifter vore inte bara diskriminerande utan ett steg i fel riktning om vi vill locka fler utländska studerande till Finland. Vi ska inte i produktivitetens namn minska på undervisningsmängden och sänka nivån på utbildningen.

Den akademiska friheten är ett värde i sig, och den bör inte kringkäras. Examina på löpande band är inte lockande vare sig för de studerande eller för arbetsgivarna. De gröna vill bevara bildningsuniversiteten: studenterna och forskarna ska ha rätt att koncentrera sig på områden och ämnen som intresserar dem, även om dessa med tanke på den ekonomiska tillväxten ter sig obetydliga. Den offentliga finansieringen av högskolornas bör tryggas.

De gröna vill

- utjämna löneskillnaderna mellan män och kvinnor samt underlätta barnfamiljernas liv genom att höja föräldradagpengen, barnbidragen och underhållsstödet
- garantera samkönade par rätten till adoption och äktenskap
- höja arbetsmarknadsstödet och på så sätt minska behovet av ändamålsprövat utkomststöd
- förbättra de fattigaste pensionärernas grundtrygghet genom att höja folkpensionen
- förbättra pensionskyddet för dem som utfört vårdarbete i hemmet på så sätt att pensionskyddet vid skilsmässa delas jämnt mellan makar för den tid vårdarbetet varat
- minska alkoholskadorna genom att höja skatten på starksprit
- främja de gravt handikappades rätt till egen assistent
- säkra möjligheterna för dem som lider av mentala problem att snabbt få vård
- garantera hemvårdarna lika arbetsmöjligheter i hela landet genom att överföra stödutbetalningen från kommunerna till FPA
- trygga organisationernas serviceproduktion genom att ge kommunerna möjlighet att vid konkurrensutsättande gynna tjänster producerade av allmännyttiga samfund
- trygga verksamhetsförutsättningarna för medborgarorganisationerna och det frivilligarbete de utför
- slopa inträdesavgifterna i statliga museer
- öka språkutbildningen för invandrare
- trygga bibliotekens verksamhet i form av närservice
- förbättra kvaliteten på utbildningen genom att öka medlen för grundskolan och för utbildning på andra stadiet
- höja studiepenningen
- trygga den offentliga finansieringen av högskolorna

Ekonomi bör städslas för att stöda välfärden, sysselsättningen och jämlikheten

För de gröna är ekonomin ett arbetsredskap som bör användas för att förbättra livskvaliteten och främja en hållbar utveckling. Den gröna konkurrenskraften grundar sig bland annat på serviceinnovationer, på miljö- och energiteknologi samt på livskraftiga småföretag. Det bör alltid vara lönsamt att arbeta och lönen för utfört arbete bör vara rättvis. Socialskyddet bör vara rejält också för dem som snuttjobbar. Kvinnor och män bör garanteras lika rätt att delta såväl i arbets- som i familjelivet.

Gör Finland till det ledande landet i miljö- och energiteknologi

Finland bör aktivt sträva till att bli en föregångare inom miljö- och energiteknologi. Vi har alla förutsättningar att få vår del av de snabbt växande världsmarknaderna och samtidigt kunna främja spridningen av eko-uppfinningar. Framgång i den globala världen förutsätter att vi beslutsamt stöder utbildning och forskning och har mod att gynna hållbara innovationer på vår hemmamarknad.

Arbete och välfärd genom förnybara energikällor

Genom att stöda förnybara energikällor kan man skapa tiotusentals arbetsplatser i Finland. Genom att främja utnyttjande av energi från åkrar och skogar kan man skapa nya arbetsplatser och ge landsbygden livskraft - den behöver det nu mer än någonsin! Genom att stöda den inhemska vindkraftsindustrin förbättrar vi våra möjligheter att klara oss på marknaden i framtiden.

Kreativitet skapar tillväxt

Den ökande fritiden, urbaniseringen och den högre utbildningsnivån har gjort kulturbranscherna till framtidens tillväxtbranscher. Kreativitet bör bli det centrala fundamentet för Finlands ekonomiska tillväxt. I den globala världen är det de som har förmåga att skapa en öppen atmosfär och gynna kreativitet och nya idéer som kommer att bli framgångsrika.

I en fungerande ekonomi bär företagen sin del av det samhälleliga ansvaret. Det här kommer att vara en verklig konkurrens fördel i framtiden. Man kan inte värna om konkurrenskraften på ett ansvarsmedvetet sätt utan att värna om livsmiljön.

Förutsättningarna för företagande bör förbättras

Ett företag med bara några anställda bör bemötas på ett annat sätt än en stor industrikoncern. Det bör skapas en egen lagstiftning för småföretagarna i syfte att komma åt onödig byråkrati. För att småföretagarna ska orka i sitt arbete bör man förbättra möjligheterna för dem att anställa en utomstående arbetstagare. Småföretagarna, i synnerhet de kvinnliga småföretagarna, bör ges större möjligheter att förena arbets- och familjeliv genom att förbättringar i sociallagstiftningen.

Ge en chans åt de handikappade att delta i arbetslivet

Att utestänga handikappade människor ur arbetslivet är inte bara ekonomiskt vanvett utan också inhumant. Det första steget är att höja de handikappades utbildningsnivå. Genom att förbättra hinderfriheten på arbetsplatsen, öka tolk- och assistentservicen samt rehabiliteringen, och genom att öka flexibiliteten i socialskyddet och på själva arbetsplatsen underlättar man de arbetsintresserade handikappades väg ut i arbetslivet.

Ordning på den gråa ekonomin!

Den gråa ekonomin bör bekämpas målmedvetet. Att grå ekonomi förekommer lider både de samvetsgranna företagarna och de orättvist bemötta arbetstagarna av. Också staten är en stor förlorare i och med att skatteinkomsterna blir lägre.

Mångsidig sysselsättningspolitik

En bättre sysselsättning kan inte åstadkommas enbart med satsning på exportsektorn eller på högteknologiskt kunnande. För att råda bot på arbetslösheten och för att bevara välfärdsstaten

behöver vi också arbetsplatser som inte förutsätter expertkunnande. Genom att främja tjänstesektorn kan vi skapa arbete åt vanliga människor. Samtidigt stöder vi inhemskt arbete, ett arbete som inte kan flyttas utomlands. Detsamma gäller den närproducerade maten. Genom att gynna närproducerad mat gynnar man den lokala arbetskraften, minskar på transporterna och gör maten tryggare.

Konsumtionen bör styras från konsumtion av varor till konsumtion av tjänster så att de miljöskador som den ekonomiska tillväxten orsakar kan minskas. Arbetsbeskattningen kan lindras om man samtidigt tryggar finansieringen av tjänster genom att höja miljöskatterna. Den gröna skattereformen slår två flugor i en smäll: den underlättar sysselsättningen och minskar miljöbelastningen. Skattelindringarna ska i första hand styras till småinkomsttagare.

Grundtryggheten i skick genom en grundinkomst

Socialskyddet behöver en radikal reformering. Det bör göras möjligt att förena arbete och socialskydd. Dessutom bör socialskyddet byggas upp på så sätt att det är rättvist också för dem som inte har ett fast arbetsförhållande. Grundinkomsten erbjuder alla en grundtrygghet som är tydligare och mer rättvis än dagens stöddjungle, och den skulle göra det lättare för snuttjobbarna att planera sin ekonomi. En grundinkomst skulle också råda bot på den förnedring som idag är förknippad med socialbyråkratin, och dessutom skulle den uppmuntra till arbete.

Det bör alltid löna sig att arbeta

Alla drar nytta av en grundinkomst, eftersom den innebär att det alltid skulle löna sig att arbeta, dessutom skulle flitfällorna försvinna. En grundinkomst skulle förbättra socialskyddet för i synnerhet företagare, konstnärer, hemmaföräldrar och för dem som har ett atypiskt arbetsförhållande. Grundinkomsten skulle underlätta skapandet av en företagsam och kreativ ekonomi som stöder sig på kultur och tjänster och den skulle göra det lättare för människor att göra val utifrån den för handen varande livssituationen.

Jämlikheten i arbetslivet bör förbättras

Jämlikheten i arbetslivet bör förbättras. Kvinnornas löner är lägre än männens även när de jobbar inom samma bransch, och kvinnorna har svårare att nå toppplatser inom den offentliga sektorn och inom företagen. Kommunerna och staten bör visa gott exempel och slopa löneskillnaderna mellan kvinnor och män. Glastaket bör krossas. Kvinnors möjligheter att nå en ledande ställning bör främjas till exempel genom könskvoter. Likställdhet i arbetslivet bör gälla också för handikappade och invandrare.

Kostnaderna för föräldraskap bör delas jämnt

Det bör sättas ett stopp för diskrimineringen av unga kvinnor på arbetsmarknaden. De kostnader som uppstår vid familjebildning bör delas jämnt av alla arbetsgivare. Samtidigt bör papporna uppmuntras att delta i familjelivet mer än hittills. Alla drar sist och slutligen nytta av jämlikheten. De unga kvinnorna klarar sig bättre på arbetsmarknaden, och männen får mera plats som föräldrar.

Samhället bör vara flexibelt så att föräldrarna kan tillbringa tid med sina barn.

Det är inte rätt att arbetsförhållandet är tillfälligt även om arbetsbehovet är kontinuerligt. Skapande av omotiverade snuttjobb bör upphöra. Staten och kommunerna bör äntligen skärpa sig och fastanställa sina snuttjobbare.

Mera tid

Folk bör ha tillräckligt med tid för vila och avkoppling, och för att ägna sig åt saker som intresserar dem. Bara en utvilad människa kan njuta av sitt liv och dessutom vara kreativ och effektiv. Arbetet bör vara flexibelt: man bör lättare än idag kunna förkorta sin arbetsvecka, dela arbetet med någon annan eller ta altemneringsledigt. Pengar bör kunna bytas ut mot fritid.

De gröna vill

- förstärka de finländska företagens konkurrenskraft genom att stöda forskningen kring och utvecklandet av miljö- och energiteknologi
- främja efterfrågan på förnybara energikällor genom att ta i bruk matartariffer, det vill säga prissubventionerade inköpsförpliktelser
- stöda egnahemshusinvärnarnas övergång till hållbara energilösningar som jordvärme och förbränning av trä i olika former
- skapa arbetsplatser på landsbygden genom att börja odla energiväxter på åkrar i träda
- främja småföretagarverksamheten genom att skapa en egen lagstiftning för småföretag
- skapa nya arbetsplatser genom att sänka socialskyddsavgiften för den första externt nyanställda
- utveckla nya former av sabbatsledigheter och studieledigheter för arbetsanställda
- förbättra småföretagarens möjligheter att förena arbete och familj genom att reformera lagstiftningen
- gynna närproducerad mat och ekomat vid offentliga anskaffningar
- minska de skador den ekonomiska tillväxten orsakar genom att överföra tyngdpunkten i beskattningen från beskattning av arbete till beskattning av miljöolägenheter
- minska inkomstskillnaderna genom att styra skattelättnaderna till småinkomsttagare
- förnya socialskyddet och främja arbete genom införandet av en grundinkomst
- minska löneskillnaderna mellan könen genom att förbättra förtroendemännens möjligheter att ingripa vid lönediskriminering
- få ett slut på diskrimineringen av unga kvinnor på arbetsmarknaden genom att låta utgifterna orsakade av föräldraskap delas jämnt mellan alla arbetsgivare
- styra en större del av ledigheterna i samband med föräldraskap till papporna
- minska det omotiverade nyttjandet av tidsbestämda arbetsförhållanden genom att till exempel ge fackförbunden bättre möjligheter att ingripa i fall av omotiverad användning av tidsbestämda arbetsavtal

Ge naturen en röst - människornas välfärd är beroende av miljön

Klimatförändringen måste stoppas och Östersjön räddas. Naturens diversitet ska inte berövas kommande generationer, och djuren måste behandlas etiskt hållbart. Gamla skogar, ren luft och rent vatten är rikedomar som vi måste göra en arbetsinsats för.

Klimatförändringen måste stoppas

Klimatförändringen är det största hotet mot människans välbefinnande. Genom en beslutsam politik kan uppvärmningen av jordklotet begränsas till två grader. Därför bör världens totala klimatutsläpp halveras inom mitten av detta sekel. Vi måste få med de största förorenarna i detta arbete. Tidsspannet för en ansvarsfull klimatpolitik är inte en valperiod utan snarare ett hundra år.

I Finland bör vi ha som målsättning att skära ned på utsläppen till en femtedel inom år 2050. Andelen inhemsk, förnybar energi av totalenergikonsumtionen bör fördubblas inom tjugo år. Det lyckas med hjälp av en ambitiös, men realistisk klimatpolitik.

Utsläppshandeln bör utvecklas

Utsläppshandel är i princip ett effektivt sätt att minska på utsläppen. Vid den praktiska tillämpningen har det dock gjorts allvarliga fel. Energibolagens vinster har ökat dramatiskt, men investeringar i förnybar energi har inte synts till i någon större utsträckning. Konkurrensen på elmarknaden fungerar inte tillräckligt effektivt, vilket höjer priset på el. Utsläppsrätterna måste auktioneras ut och energibolagens oskäligena vinster beskattas. Intäkterna bör styras till ibruktage av förnybara energikällor.

Vägen till en trygg energipolitik

Oljepriset stiger oundvikligen och konkurrensen om energin blir allt tuffare. Vi bör höja vår självförsörjningsgrad vad gäller energi och göra upp planer på hur vi ska kunna frigöra oss från beroendet av olja.

Energikonsumtionen fortsätter att växa ytterligare i Finland, till skillnad från till exempel i Sverige och i Danmark. Att effektivisera användningen av energi och energiinbesparing bör göras till primära politiska målsättningar. Effektiviteten kan höjas betydligt genom energinormer för byggande, genom information och genom ekonomiska sporrar.

När man satsar tillräckligt på att effektivisera energiförbrukningen och på förnybara energiformer kommer vi inte att behöva mer kärnkraft - vare sig i Finland producerad, eller importerad från Ryssland. Vi vill inte ha urangruber i Finland och inte mer kärnavfall. Folk måste kunna lita på att deras åsikter spelar en roll och att hembygden är en trygg boplats även i framtiden.

Vi bör minska tvånget att resa

Behovet av resande bör minskas genom förnuftig samhällsplanering och genom att främja distansarbete. Det ska finnas attraktiva alternativ till privatbilism både i storstäderna och på landsbygden. I ett grönt Finland kan allt fler välja att ta sig till butiken till fots eller med cykel, och allt fler kan välja mellan att ta bilen eller tåget till jobbet. Åtminstone i huvudstadsregionen bör trängselavgifter tas i bruk. Samtidigt bör bilisterna erbjudas lockande alternativ. Det förutsätter att kollektivtrafiken utvecklas ambitiöst: nya spår, fler bussturer och hinderfria transportmedel.

Den gröna trafikpolitiken minskar vårt beroende av olja. Beskattningen av bilismen bör knytas strikt till bilens utsläppsmängd. På detta sätt sporrar folk att välja bilar med låga utsläpp. Konsumenten ser direkt nyttan i sin plånbok i form minskade bränslekostnader. Samtidigt bör användningen av biobränslen ta fart.

I riktning mot ett ekoeffektivare samhälle

Vad gäller utnyttjande av avfall är det primära att minska på uppkomsten av avfall, därefter kommer återanvändningen. Det är motiverat att utnyttja avfall som energikälla om avfallet i annat fall hade hamnat på soptippen. Massförbränning av blandavfall bör inte godkännas. Det passar inte det finländska energisystemet eftersom det hotar en effektivare samproduktion av el och värme.

Med hjälp av ny teknologi och ekonomisk styrning kan ekoeffektiviteten höjas betydligt. På så vis skapas större välbefinnande och mindre utsläpp, mindre avfall och lägre energiförbrukning. Det bör göras lätt och bekvämt - och billigt - för folk att välja det gröna alternativet mitt i all vardagsstress.

Mera pengar till naturskyddet

Det lever cirka tusen utrotningshotade arter i Finlands skogar. Skogarna och kärren i södra Finland behöver sitt eget skyddsprogram, med hjälp av vilket man kan värna om naturens diversitet. Samtidigt bör finansieringen av det frivilliga skyddet i de privata skogarna säkras. Skogsbruket och utnyttjandet av skogen i rekreationssyfte bör utvecklas på så sätt att det tas mer hänsyn till naturen än hittills. Beståndet av stora rovdjur bör vara på hållbar nivå i Finland. Regionala koncentrationer bör undvikas. De skador storrovdjuren osakar bör ersättas fullt ut.

Förutom artrikedomen bör man värna om de enskilda djurens välbefinnande. Alla djur bör garanteras möjligheter till arttypiskt beteende, också i produktionsammanhang. Ekoproduktionen inom tamdjurhushållningen bör ökas och stödjas ekonomiskt. Man bör också inom den normala produktionen stegvis övergå till en naturenligare djurhushållning, för djurens välbefinnande hotas av strävandena till allt lägre produktionskostnader.

Krishjälp åt Östersjön

Östersjöns alarmerande dåliga tillstånd behöver åtgärdas snabbt. Finland bör minska utsläppen i synnerhet från lantbruket, fiskodlingarna och trafiken. Tillsammans med de andra Östersjöländerna bör vi minska risken för oljeolyckor, stöda reningen av avfallsvatten i Ryssland och minska på

utsläppen från lantbruket. Man bör kunna simma i Östersjön utan att behöva vara rädd för giftiga alger.

De gröna vill

- lösgöra Finland från dess beroende av olja inom år 2030
- stifta en lag om energiinbesparing och halvera energiåtgången i nya byggnader
- styra intäkterna från utsläppshandeln till utvecklandet av förnybara energikällor
- förnya den föråldrade gruvlagen och säkra folks möjligheter att inverka på sin näromgivning
- sporra folk att välja bilar med låga utsläpp genom att beskatta bilar efter utsläppsmängd och genom att avskaffa diselskatten
- ta i bruk trängselavgifter i huvudstadsregionen
- förbättra kollektivtrafiken genom att i betydande grad öka finansieringen av den och av nya banprojekt
- minska uppkomsten av avfall genom att grunda ett servicecentrum för materialeffektivitet samt genom att beskatta avfallsförbränning och privata soptippar
- styra användningen av energi från avfall så att inte samproduktionen av el och värme hotas och så att man sporrar till en minskning av uppkomsten av avfall
- göra upp ett skyddsprogram för skogarna och kärren i södra Finland samt trygga finansieringen av det frivilliga skogsskyddet
- slopa självriskan på storrovdjursskador
- ersätta produktionsformer som är problematiska med tanke på djurens välbefinnande - såsom intensivproduktionen av broiler - med produktions sätt som är etiskt mer hållbara
- minska belastningen av Östersjön genom att förbättra miljöstyrningen i lantbruksstödet

En rejäl globalisering - trygghet föds ur rättvisa

Mänskligheten är förmögnare än någonsin. Vi har råd att se till att varje barn i världen får mat och kan gå i skola. Globaliseringen bör följa rejälare spelregler, och stora frågor som angår hela världen måste beslutas om på ett mer demokratiskt sätt än hittills. Att förstärka säkerheten innebär att vi råder bot på fattigdomen, respekterar de mänskliga rättigheterna och satsar på att förebygga konflikter innan de uppstår. Multikulturalismen är en rikedom även för de infödda finländarna.

Utbildning åt alla världens barn

Mänskligheten har råd att se till att alla barn går i skola, råd att ge preventivupplysning åt alla som behöver det och råd att åtgärda den extremaste formen av fattigdom i världen. Vi i Finland har råd att höja biståndet till den nivå Förenta Nationerna föreslår. Men biståndsarbete i sig räcker inte. Också strukturerna för världshandeln måste göras rejälare. De fattigaste länderna bör få ut sina egna produkter på världsmarknaden. De internationella finansinrättningarna bör demokratiseras genom att man förstärker utvecklingsländernas förutsättningar att delta i förhandlingarna som jämbördiga parter.

Vi behöver gemensamma spelregler

Den europeiska unionen bör utvecklas så att den har bättre möjligheter att svara på globaliseringens utmaningar. Vi behöver en starkare union för att försvara välfärden och miljön - och mindre inblandning från unionens sida i frågor som bättre kan avgöras på en nationell eller regional nivå. EU bör främja skapandet av internationellt bindande spelregler för stater och företag.

Att grunda militära allianser är inget bra sätt att bemöta hotbilder såsom miljökatastrofer, terrorism eller sönderfallande stater. För att trygga vår säkerhet behöver vi inget Nato-medlemskap, utan samarbete så att de nya hoten inte blir verklighet. FN:s möjligheter att ingripa vid hot mot den globala säkerheten bör förbättras.

Tryggheten måste ses som en helhet

Den europeiska unionen har ett omfattande urval av verktyg till sitt förfogande när det gäller att förhindra konflikter. EU-utvidgningen, diplomati, bistånd, den civila krishanteringen samt den militära krishanteringen är alla metoder för att förebygga kriser. Som medlem i unionen bör Finland aktivt påverka vilken säkerhetspolitik unionen väljer att utöva. Säkerhet bör förstås i vid bemärkelse så att den omfattar bland annat miljöhot, och man bör satsa mer än hittills på den civila krishanteringen. Kvinnorna bör tas med i uppbyggnaden av freden efter en kris; en varaktig fred kan inte skapas utan hälften av mänskligheten. De mänskliga rättigheterna bör försvaras modigt och oförtröttsamt, och kampen mot terrorism får inte innebära att man kränker de mänskliga rättigheterna.

En selektiv värnplikt

Deltagandet i unionens gemensamma säkerhetspolitik förstärker också Finlands egen säkerhet. Vi kan följa de andra unionsländerna i spåren och stegvis övergå till en selektiv värnplikt. Samtidigt bör värnpliktens innehåll förnyas för att bättre svara mot de nya hoten. Civiltjänstgöringsperioden bör förkortas. Som medlem i unionen har Finland förbundit sig till att driva EU:s gemensamma målsättningar och intressen. Den finländska demokratin och vår riksdag ska ändå även i fortsättningen ha ansvar för alla frågor som berör vår försvars- och säkerhetspolitik.

Spridningen av kärnvapen bör stoppas

Det finns ett nära samband mellan fredligt utnyttjande av kärnkraft och spridningen av kärnvapen. Finland bör aktivt stöda förverkligandet och övervakningen av avtalet om kärnvapenstopp. När den civila användningen av kärnkraft sprider sig ökar också risken för att kärnvapen hamnar i händerna på terrorister. Redan av den orsaken bör användningen av kärnkraft minskas. Även den olagliga vapenhandeln och spridningen av mindre vapen bör kontrolleras effektivare än idag.

För en mänskligare invandrapolitik

Finland bör förnya sin invandrapolitik. Invandrapolitik är inte detsamma som säkerhetspolitik. Såväl sysselsättningsfrågor och familjepolitik liksom biståndssamarbete utgör väsentliga delar i

invandrapolitiken. Bemötandet av asylsökande bör bli humanare och myndigheternas agerande mer öppet. Omständigheterna för dem som fallit offer för människohandel bör förbättras. Det bör bli lättare att ta sig in i landet för dem som kommer hit för att studera eller arbeta. Det går att klara sig i arbetslivet även om man inte till fulländning kan substantivens alla konjugationsformer.

Invandrarna berikar vår kultur. Samtidigt bör invandrarna också ha rätt att upprätthålla och utveckla sin egen kultur. Vi måste bli bättre på att bemöta olikheter både hos oss själva och hos andra. Alla bör dock följa de lagar och regler som råder i landet. De mänskliga rättigheterna och jämlikheten får inte kränkas med hänvisning till den egna kulturen.

Världen behöver en global miljöorganisation

En lösning av de internationella miljöproblemen förutsätter samarbete mellan alla stater. Den globala miljöpolitiken behöver en starkare dragare. Det bör grundas en internationell miljöorganisation underställd Förenta Nationerna.

De gröna vill

- i enlighet med FN:s rekommendationer höja Finlands bistånd till 0,7 procent av BNP inom år 2010
- skapa nya finansieringssystem såsom en internationell flygskatt för att finansiera biståndet
- slopa exportstöd som skadar de allra fattigaste utvecklingsländerna
- öka öppenheten inom EU och minska på byråkratin
- få till stånd miniminivåer inom EU för företags-, miljö- och kapitalskatter
- grunda ett säkerhetsutskott i riksdagen för att övervaka helhetssäkerheten
- arbeta för ett förnyande och förstärkande av FN-systemet
- demokratisera de internationella finansinrättningarna genom att stöda möjligheterna för utvecklingsländerna att delta i förhandlingarna
- övergå till en selektiv värnplikt och utveckla värnpliktens innehåll
- upphöra med fångslandet av totalvägrare för deras åsikters skull
- begränsa användningen av s.k. b-lov för asylsökande och istället bevilja dem full asyl samt förbättra situationen för dem som beviljats asyl
- hjälpa offren för människohandel genom att förlänga deras uppehållstillstånd
- förenkla invandringen för dem som söker sig till Finland för att studera eller arbeta, bland annat genom att förbättra de utlänningars möjligheter som redan befinner sig i landet att söka arbete och få arbetstillstånd
- grunda en global miljöorganisation underställd FN för att befrämja den internationella miljöpolitiken.